

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/113/2017
Identifikačné číslo spisu:	8614201696
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8614201696.1

UZNESENIE

V. súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. Q., trvalým pobytom v T., 2/ R. Q., trvalým pobytom v T., zastúpených advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom vo Svidníku, Sov. Hrdinov 163/66, proti žalovaným 1/ Všeobecnej úverovej banke, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, IČO: 36 857 513, 2/ Platiť sa oplatí, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Košická 56, IČO: 45 684 618, o zdržanie sa výkonu záložného práva, vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2C/64/2014, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2016 sp. zn. 21Co/354/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2016 sp. zn. 21Co/354/2015 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo vzťahu k žalovanej 1/ zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou Okresnému súdu Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) 27. marca 2014 domáhali voči žalovaným zdržania sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. O. uzavretej medzi žalobcami a žalovanou 1/, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie T., adresa L., byt č. X, poschodie : X, vchod číslo X v bytovom dome súpisné číslo XXX, stavba na parcele C KN číslo XXX a podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXXX/XXXXXX, vklad povolený Okresným úradom, katastrálne odbor Stropkov dôvodiac, že výkon záložného práva sa má realizovať bez nezávislého a nestranného sudcu na pohládavku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok a plnenie v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Zároveň navrhli, aby súd nariadil predbežné opatrenie (v súčasnosti neodkladné opatrenie), že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie T., bližšie špecifikované v žalobe na nariadenie predbežného opatrenia, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Okresný súd Svidník rozsudkom z 25. marca 2015 č.k. 2C/64/2014-138 rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. O. uzavretej medzi žalobcami a žalovanou 1/, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie T. bližšie označené v prvom výroku rozsudku. Žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom trovy konania v sume 415,40 € na účet ich právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že medzi žalovanou 1/ ako veriteľom a žalobcami 1/ a 2/ ako dlžníkmi bola uzatvorená dňa 5. decembra 2007 pod reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX Zmluva o poskytnutí flexihypotéky. Žalovaná 1/ poskytla žalobcom úver vo výške 320 000 Sk (10 622,05 €) na údržbu dokončených stavieb. Žalobcovia sa zaviazali poskytnutý úver splatiť do 26 rokov od prvého čerpania. Za účelom zabezpečenia úveru zo zmluvy o poskytnutí flexihypotéky bola dňa 5. decembra 2007 medzi žalovanou 1/ ako záložným veriteľom a žalobcom 1/ ako záložným dlžníkom uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Podľa tejto zmluvy v prípade, ak dlžník nesplní ani po predchádzajúcom písomnom upozornení o realizácii záložného práva svoj dlh, je záložný veriteľ v súlade s § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený uspokojiť sa pri výkone záložného práva spôsobom určeným v tejto zmluve alebo predajom zálohy na dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách alebo podľa osobitných zákonov. Mal za preukázané, že žalobcovia sa dostali do omeškania so splácaním hypotekárneho úveru. Žalovaná 1/ vyzvala žalobcov na vrátenie celého zostatku úveru v lehote 10 dní od doručenia písomnej výzvy. Oznámila im výšku pohľadávky (10 809,89 €) s tým, že boli upozornení, že v prípade neuhradenia dlžnej pohľadávky v uvedenej lehote bude nútená pristúpiť k jej ďalšiemu vymáhaniu formou exekúcie s využitím notárskej zápisnice, resp. k realizácii záložného práva na predmet zabezpečenia úveru. Predmetná výzva bola žalobcom doručená 23. septembra 2013.

2.1. Súd prvej inštancie uznesením z 25. apríla 2014 č.k. 2C/64/2014-37 nariadil predbežné opatrenie, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie T. bližšie označené v prvom výroku uznesenia, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Na odvolanie žalovanej 2/ Krajský súd v Prešove uznesením z 13. augusta 2014 sp. zn. 4Co/156/2014 uznesenie vo vzťahu k žalovanej 2/ ako správne potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zdôraznil, že týmto postupom nie je znemožnený výkon záložného práva prostredníctvom Občianskeho súdneho poriadku alebo Exekučného poriadku žalovanej 1/, t.j. veriteľovi. Výkonanie záložného práva mimo ex offo súdnej kontroly je v rozpore s právom každého na súdnu ochranu, najmä s prihliadnutím na porušenie základných ľudských práv, a to práva na súkromie, ako aj stratu obydlia, ktorá je s výkonom záložného práva na dobrovoľnej dražbe spravidla spojená. Obmedzenie výkonu záložného práva sa teda netýka v celom rozsahu, ale len prostredníctvom dobrovoľnej dražby. O posúdení dôvodnosti tohto spôsobu výkonu záložného práva bude rozhodovať súd prvej inštancie vo veci samej.

2.2. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby zo strany veriteľa reálne hrozí neprimeraný zásah do práva na bydlie a do práva na súkromný a rodinný život žalobcov 1/ a 2/ a ich rodiny. Týmto konaním by došlo k porušeniu aj čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V tejto súvislosti poukázal aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. júla 2001 sp. zn. I. ÚS 13/2000 v spojení s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Stanková c/a Slovenská republika a rozhodnutím Paulič c/a Chorvátsko. Poukázal tiež na body 62. až 66. rozsudku Súdneho dvora Európske únie z 10. septembra 2014 vo veci Monika Kušionova c/a SMART Capital, a.s. (C-34/13). O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 25. októbra 2016 sp. zn. 21Co/354/2015 potvrdil rozsudok vo výroku I. vo vzťahu k žalovanej 1/; v prevyšujúcej časti (vyhovujúcom výroku I. vo vzťahu k žalovanej 2/) rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo vzťahu k žalovanej 1/ vecne správny, keď súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver vo vzťahu k uloženiu povinnosti žalovanej 1/ zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou.

Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k uloženej povinnosti žalovanej 1/. Poukázal na to, že dobrovoľná dražba je typická tým, že ju nesprevádza preventívna súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok. O tom, či sa dražba vykoná, o výške pohľadávky rozhodne súkromná osoba (banka). Dražbu vykoná ďalšia súkromná osoba, ktorá pri takejto činnosti sleduje zisk. To všetko sa vykoná napriek tomu, že záložcovia protestujú proti zneniu zmluvných podmienok a namietajú výšky pohľadávky. Zo skutkových zistení jednoznačne vyplýva, že záložný veriteľ sa rozhodol využiť zmluvný inštitút výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby (mimosúdne). Žalovaná 1/ vyzvala žalobcov na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom vo výške 10 890,89 €. Listom z 5. marca 2014 žalovaná 2/ žalobcom oznámila výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Žalobcovia namietali výšku svojho záväzku dôvodiac tým, že jeho výška jednostranne určená žalovanou 1/ môže obsahovať nároky vyplývajúce z neprijateľných zmluvných podmienok (poplatky za upomienku, poplatok za poskytnutie úveru, poplatok za vedenie účtu, rozhodcovská doložka, atď.). Odvolací súd poukázal na to, že vo vzťahu k úverovej zmluve neexistuje zatiaľ súdne rozhodnutie, ktoré by podrobilo zmluvné ustanovenia súdnej kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok. Žalovaná 1/ ako veriteľ si sama určila výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly by mohla vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Existujú aj iné spôsoby výkonu záložného práva podľa osobitného predpisu podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré pri garancii prednosti záložného práva až do konečného splnenia dlhu garantujú aj zachovanie obydľia. Ak by sa napríklad záložné právo vykonalo uplatnením práva žalobou na súde, do úvahy prichádza oveľa proporcionálnejší postup povolenia splátok či už súdom alebo aj v exekúcii. Zdôraznil, že aj v prípade, že by si veriteľ zvolil takýto postup zostáva krytý záložným právom, ktoré nestráca na prednosti. Jediným efektívnym prostriedkom ochrany je vykonanie súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok. V súvislosti s tvrdením žalovanej 1/, že slovenská právna úprava záložného práva a dobrovoľných dražieb je v súlade s európskym spotrebiteľským právom, odvolací súd poukázal na závery prijaté vo viacerých rozhodnutiach súdov (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/106/2014, nález Ústavného súdu ČS z 8. marca 2005 sp. zn. PL. ÚS 47/04, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/131/2011, uznesenie Ústavného súdu SR z 24. septembra 2014 sp. zn. PL. ÚS 23/2014) s tým, že nenašiel dôvod na odklon od týchto záverov. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby zo strany žalovanej 1/ reálne hrozí žalobcom neprimeraný zásah do práva na obydlie a práva na súkromný a rodinný život. Bez akejkoľvek súdnej kontroly je možné prostredníctvom inštitútu dobrovoľnej dražby predajom nehnuteľnosti zbaviť záložcu a jeho rodinných príslušníkov obydľia, a to len na základe písomného vyhlásenia záložného veriteľa o pravosti, výšky a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa výkon záložného práva realizuje, ktoré je postavené na roveň exekučnému titulu, teda má priamy dosah na ústavné práva záložcu. V prejednávanej veci je zjavné, že poskytnutý úver žalobcovia splácali až do doby, kým žalobkyňa 2/ nenastúpila na materskú dovolenku v roku 2010, a tak sa dostali do situácie, že nedokázali hradiť splátky úveru. Ich jediným zdrojom bol zárobok žalobcu 1/ a zabezpečovali starostlivosť o dve maloleté deti. Naviac žalobcom v dôsledku krokov žalovanou k výkonu záložného práva hrozí, že prídu o svoje obydlie, a teda im hrozí jeden z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydľia. V danej veci ide o právne vzťahy, ktoré sú založené spotrebiteľskou zmluvou, preto je aj povinnosťou súdu dbať na zabezpečenie ochrany slabšej strany tohto právneho vzťahu, v danom prípade žalobcov. Iniciátorom vykonania dobrovoľnej dražby je veriteľ. K námietke žalovanej 1/, že záložná zmluva s číslom uvedeným vo výroku rozsudku nie je súčasťou spisového materiálu ani predmetom tohto konania, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovanej 1/ zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. O. uzavretej medzi žalobcami a žalovanou 1/. Predmetná identifikácia záložnej zmluvy je dostatočná, keďže je zjavné, že pod takýmto číslom bola zaevidovaná zmluva na príslušnom okresnom úrade katastrálnom odbore vychádzajúc z LV č. XXXX kat. územie T..

3.1. V prevyšujúcej časti, teda vyhovujúcom výroku vo vzťahu k žalovanej 2/ rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, vrátane výroku o trovách konania. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody a úvahy, ktoré by zdôvodňovali uloženie povinnosti žalovanej 2/. Odôvodnenie výroku vo vzťahu k žalovanej 2/ ako celok nespĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 O.s.p., v súčasnosti § 275 CSP). Rozhodnutie súdu nemá dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Vzhľadom k nemožnosti

podrobiť prieskumu rozhodnutie súdu vo vzťahu k žalovanej 2/ odvolací súd zrušil v tejto časti napadnutý rozsudok z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Zrušil tiež súvisiaci výrok o trovách konania, keďže súd zaviazal spoločne a nerozdielne k úhrade trov oboch žalovaných.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu výroku I. podala dovolanie žalovaná 1/ (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodovanie. Dovolanie podala z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, keď jeho rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), resp. pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP) a súčasne z dôvodu vady zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, keď nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej 1/, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prvá zásadná právna otázka sporu, ktorá bola podľa žalovanej 1/ odvolacím súdom posúdená nesprávne spočíva v tom, „či (i) skutočne existuje ústavou garantované právo spotrebiteľa na obydlie, ktoré je v porovnaní s akýmkoľvek inými právami absolútne nedotknuteľné (t.j. ako určitá forma imunity spotrebiteľa ako záväzkového dlžníka, pokiaľ ide o jeho vlastnú zodpovednosť za svoje zmluvné záväzky) a či (ii) skutočne neexistujú už v súčasnosti v právnom poriadku účinné prostriedky na ochranu práv akéhokoľvek dlžníka (a to i spotrebiteľa, bez potreby konštruovať ústavou garantované práva spotrebiteľa na obydlie) v prípade, ak namieta výšku pohľadávky uspokojovanej v rámci dobrovoľnej dražby, prípadne prítomnosť neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve. Podľa žalovanej 1/ odvolací súd sa zjavne priklonil k názoru nedôvodne úzkeho vnímania ochrany spotrebiteľa len cez ustanovenia Zákona o dobrovoľných dražbách, keď de facto konštatoval neprípustnosť inštitútu dobrovoľných dražieb (v prípade ak sa jedná o záväzok spotrebiteľa) z dôvodu, že v priebehu dobrovoľnej dražby absentuje kontrola výšky pohľadávky, zmluvných podmienok či iných obsahových parametrov zmluvy, ktoré by mohli byť potenciálne neprijateľné. Namietala nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý sa pri posudzovaní ochrany spotrebiteľa v procese dobrovoľnej dražby bezdôvodne reštriktívnym spôsobom obmedzil len na ochranu vyplývajúcu z ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách a opomenul tú zásadnú skutočnosť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje spotrebiteľovi aj iné, účinné a funkčné právne prostriedky pre naplnenie ochrany spotrebiteľských práv v prípade, ak sa spotrebiteľa dotýka dobrovoľná dražba. Nepovažovala za správny a udržateľný právny názor odvolacieho súdu, na základe ktorého rozhodol o časovo neobmedzenom zákaze voči žalovanej 1/, ako záložnému veriteľovi realizovať zmluvne dohodnuté a zákonom aprobované záložné právo prostredníctvom dobrovoľnej dražby, a to v zásade z jediného dôvodu, ktorým je nepreukázaná obava, že dobrovoľná dražba by mohla byť realizovaná za hypotetickej prítomnosti prípadne neprijateľných zmluvných podmienok. Mala za to, že takýmto prostriedkom ochrany spotrebiteľa však určite nemôže byť rozhodnutie súdu, akým je napadnutý výrok I. rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko tento spotrebiteľovi zásadne neposkytuje žiadnu konkrétnu ochranu (t.j. naďalej mohla byť sporná výška pohľadávky, neprijateľnosť zmluvných podmienok, platnosť právneho úkonu či iné skutočnosti relevantné pre naplnenie ochrany spotrebiteľa) a zároveň z dôvodu, že neprimeraným spôsobom a bez relevantného dôvodu zasahuje do majetkových práv záložného veriteľa v podobe faktického odňatia možnosti uspokojenia zabezpečenej pohľadávky prostredníctvom realizácie záložného práva dobrovoľnou dražbou. Druhá zásadná právna otázka sporu spočívala podľa žalovanej 1/ v posudzovaní otázky, „či je alebo nie je možné meritórnym výrokom súdu uložiť sporovej strane časovo či inak neobmedzenú povinnosť, spočívajúcu v povinnosti zdržať sa (dobrovoľnou dražbou) výkonu takého záložného práva, ktoré bezpochyby platne vzniklo a zároveň stále existuje, keďže doteraz nezaniklo“. Vo vzťahu k tejto právnej otázke namietala nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu, ktorý meritórnym spôsobom rozhodol o uložení žalovanej 1/ ako záložnému veriteľovi časovo neobmedzenej povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva bez predchádzajúceho vysporiadania sa s otázkou vzniku a existencie zabezpečenej pohľadávky, ako aj vzniku a existencie záložného práva zabezpečujúceho jej riadne a včasné vrátenie a zároveň prakticky odignoroval existenciu legálneho a zákonom aprobovaného inštitútu dobrovoľných dražieb v právnom poriadku Slovenskej republiky (keď záložného veriteľa v podstate len odkázal na použitie iného spôsobu zabezpečenia).

Namietala, že uloženie povinnosti spočívajúcej v časovo neobmedzenom zákaze realizovať dobrovoľnú dražbu by ako *res iudicata* bránilo vo výkone záložného práva kedykoľvek v budúcnosti, a to bez ohľadu na vznik a existenciu zabezpečovanej pohľadávky, ako aj samotného záložného práva. Odvolací súd fakticky zamedzil záložnému veriteľovi realizovať uhradzovaniu funkciu záložného práva. Poukázala na skutočnosť, že neexistuje žiadny zákonný či iný objektívny dôvod, pre ktorý by sa mal inštitút realizácie záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby posudzovať odlišne od iných zabezpečovacích prostriedkov, pričom právny názor odvolacieho súdu „diskvalifikujúci“ tento spôsob výkonu záložného práva pred inými spôsobmi je zjavne bez právneho základu. Uviedla, že § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka upravuje právne záväzný postup záložného veriteľa prostredníctvom dobrovoľnej dražby nielen ako právo, ale predovšetkým ako legálny príkaz na postup určitým, zákonom stanoveným spôsobom v prípade, ak sa jedná o realizáciu záložného práva zo spotrebiteľskej zmluvy. Váda zmätočnosti rozhodnutia podľa § 420 písm. f/ CSP mala spočívať v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za nepreskúmateľné, pretože v ňom odvolací súd bez akéhokoľvek zdôvodnenia opomenul posudzovať ochranu spotrebiteľa v prípade realizácie záložného práva dobrovoľnou dražbou cez prizmu všetkých prostriedkov právnej ochrany dostupných v rámci celého právneho poriadku Slovenskej republiky, ale túto posudzoval len vo vzťahu k právnym prostriedkom dostupným v rámci jediného právneho predpisu, ktorým je Zákon o dobrovoľných dražbách, neposkytol žiadne bližšie vysvetlenie k dôvodom, pre ktoré vyslovil výrok o uložení časovo neobmedzenej povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez toho, aby skúmal existenciu, resp. neexistenciu záložného práva zabezpečovanej pohľadávky, či existenciu zmluvných dojednaní, ktoré by objektívne znemožňovali realizovať záložné právo dobrovoľnou dražbou bez časového obmedzenia a nevysvetlil dôvody, pre ktoré vyslovil výrok o zákaze realizácie záložného práva dobrovoľnou dražbou, hoci § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka postup prostredníctvom dobrovoľnej dražby v prípade, ak sa jedná o zmluvný vzťah so spotrebiteľom, výslovne vyžaduje.

5. Žalobcovia sa podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, a v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti nového civilného procesného kódexu. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 165/2017, 3 Cdo 14/2017, 4 Cdo 157/2017, 5 Cdo 155/2016, 8 Cdo 67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1 Cdo 26/2017, 2 Cdo 154/2017, 3 Cdo 42/2017, 5 Cdo 12/2017, 7 Cdo 163/2017, 8 Cdo 73/2017).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho

súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca ako procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. V posudzovanej veci dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo

na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca

činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

18. Dovolateľka namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúca stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladala. S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

19. Na záseade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“ zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

20. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom prvoinštančného súdu, nemožno považovať za neodôvodnený. Podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení

s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľky. Žalovaná 1/ tak neopodstatnene namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

21. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu jej dovolania aj z hľadiska druhého uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

22. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

23. Žalovaná 1/ dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia vecí odôvodnila tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), resp. pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP (a to z hľadiska všetkých troch procesných situácií upravených v uvedenom ustanovení pod písm. a/ až c/) rozhoduje odvolací súd, preto posudzoval tak, ako je nižšie uvedené, prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

24. Dovolatelka nesúhlasila s právnym názorom súdu prvej inštancie (potvrdeným odvolacím súdom), ktorý rozhodol o časovo neobmedzenom zákaze žalovanej 1/ ako záložného veriteľa realizovať zmluvne dohodnuté a zákonom aprobované záložné právo prostredníctvom dobrovoľnej dražby, a to bez ohľadu na vznik a existenciu zabezpečovanej pohľadávky, ako aj samotného záložného práva. Dôvodila, že súd takto neprimeraným spôsobom a bez relevantného dôvodu zasahuje do majetkových práv záložného veriteľa v podobe faktického odňatia možnosti uspokojenia zabezpečenej pohľadávky prostredníctvom realizácie záložného práva dobrovoľnou dražbou.

25. V zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

26. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

27. Právne účinky dovolania nastávajú podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Prípustnosť dovolania treba preto posudzovať podľa stavu v čase jeho podania. V posudzovanej veci žalovaná 1/ v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom zadefinovala relevantnú právnu otázku [či je alebo nie je možné meritórnym výrokom súdu uložiť sporovej strane časovo či inak neobmedzenú povinnosť, spočívajúcu v povinnosti zdržať sa (dobrovoľnou dražbou) výkonu takého záložného práva, ktoré bezpochyby platne vzniklo a zároveň stále existuje, keďže doteraz nezaniklo], ktorá v čase podania dovolania (13. apríla 2017) skutočne ešte nebola odvolacím súdom vyriešená.

28. Záložné právo je právnym prostriedkom, ktorý slúži na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa a jej príslušenstva tým, že oprávňuje záložného veriteľa uspokojiť sa alebo sa domáhať uspokojenia pohľadávky zo zálohu, t.j. z predmetu záložného práva, za predpokladu, že záložca svoju pohľadávku nesplní riadne a včas. Ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená, je záložný veriteľ oprávnený na výkon záložného práva.

Jedným zo spôsobov, ktorým sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva môže uspokojiť, je predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe. Záložný veriteľ je oprávnený domáhať sa uspokojenia svojho záložného práva prostredníctvom predaja zálohu na dobrovoľnej dražbe. Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka vecí s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Dobrovoľná dražba sa odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce

speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). Proces dobrovoľnej dražby sa riadi zákonom č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoDD“).

29. V prejednávanej veci žalobcovia so žalovanou 1/ uzavreli Zmluvu o poskytnutí flexihypotéky. Za účelom zabezpečenia úveru zo zmluvy o poskytnutí flexihypotéky bola medzi žalovanou 1/ ako záložným veriteľom a žalobcom 1/ ako záložným dlžníkom uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti uvedené v článku I. (predmet zálohu) záložnej zmluvy. V zmysle článku VIII. Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, záložca bez výhrad súhlasil s tým, že v prípade, ak nespĺni svoje záväzky voči záložnému veriteľovi ani po predchádzajúcom písomnom upozornení o realizácii záložného práva, resp. uvedené nespĺní dlžník, je záložný veriteľ v súlade s § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený uspokojiť sa pri výkone záložného práva spôsobom určeným v tejto zmluve, alebo predajom zálohu na dražbe podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách alebo podľa osobitných zákonov (napr. uplatnením postupov podľa Občianskeho súdneho poriadku). Záložný veriteľ je oprávnený, pokiaľ nerealizuje predaj zálohu podľa zákona o dobrovoľných dražbách alebo podľa osobitných zákonov, predat' záloh priamo kupujúcemu, prostredníctvom tretej osoby, verejnou súťažou, verejným výberovým konaním. Žalobcovia v priebehu konania existenciu záložného práva a zabezpečovanej pohľadávky žalovanej 1/ v zásade nepopierali. Namietali realizáciu záložného práva formou dobrovoľnej dražby zo strany žalovanej 1/, ktorý výkon sa má vykonať bez sudcu na pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok a plnenie v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona, ako aj výšku svojho záväzku, ktorá je jednostranne určená žalovanou 1/.

30. Okresný súd Svidník uznesením z 25. apríla 2014 č.k. 2C/64/2014-37 nariadil predbežné opatrenie (v súčasnosti neodkladné opatrenie), ktorým uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorého sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v podiele 1/1 katastrálne územie T. bližšie špecifikované vo výroku uznesenia, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2C/64/2014. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia preukázali a osvedčili skutočnosť, že v predmetnej veci je nevyhnutná dočasná úprava pomerov, vzťahov medzi účastníkmi (stranami), pretože v prípade realizácie záložného práva (výkon záložného práva bol už avizovaný) „vznikol by stav, ktorý by sa ťažko naprával a dotknuté by boli aj práva tretích osôb. Na základe odvolania žalovanou 2/ Krajský súd v Prešove uznesením z 13. augusta 2014 sp. zn. 4Co/156/2014 potvrdil uznesenie vo vzťahu k žalovanému 2/. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne posúdil dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Záonné podmienky pre jeho nariadenie podľa názoru odvolacieho súdu boli splnené, a to nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov, vzťahov medzi účastníkmi konania. Uviedol, že je nesporné, že výkonom záložného práva žalovanou 1/ na základe zákona o dobrovoľných dražbách by došlo k ohrozeniu základných práv žalobcov spojených so zachovaním práva na súkromie, vrátane obydlia zaručeného Ústavou Slovenskej republiky s prihliadnutím k tomu, že zmluva o flexihypotéke, ktorá bola uzavretá medzi žalobcami a žalovanou 1/ obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, na ktoré žalobcovia poukazujú, ako aj spochybňujú výšku vymáhanej pohľadávky, ktorá má za následok následne výkon záložného práva z dôvodu zriadenia záložného práva na nehnuteľnosť, t.j. byt ako predmet záložného práva na zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o flexihypotéky. O posúdení dôvodnosti tohto spôsobu výkonu záložného práva bude rozhodovať súd prvej inštancie vo veci samej.

30.1. Okresný súd Svidník rozsudkom z 23. marca 2015 č.k. 2C/64/2014-138 vo veci samej rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti bližšie špecifikované vo výroku rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že táto povinnosť bola žalovaným uložená bez časového obmedzenia.

31. Najvyšší súd opätovne pripomína, že prípustnosť dovolania sa posudzuje podľa stavu v čase podania dovolania a že dovolanie žalovanej 1/ je v danom prípade procesne prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP preto, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na vyriešení takej otázky, ktorá v čase podania dovolania žalovanej 1/ ešte nebola dovolacím súdom vyriešená. Na tom, že jej dovolanie je prípustné

podľa uvedeného ustanovenia, nemení nič skutočnosť, že v čase po jeho podaní už najvyšší súd predmetnú otázku vyriešil, a to rozhodnutím z 29. januára 2019 sp. zn. 8 Cdo 147/2017. V predmetnom rozhodnutí najvyšší súd uviedol nasledovné:

32. V danom spore súd prvej inštancie rozhodnutím vo veci samej uložil žalovaným povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva v zmysle žaloby na neobmedzený, vopred neurčený čas, čím neprimerane zasiahol do práva žalovanej 1/ ako záložného veriteľa v budúcnosti uspokojiť sa, resp. domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z predmetného záložného práva cestou predaja vo verejnej dražbe, priamym predajom alebo odkúpením do svojho výhradného vlastníctva. Predbežné opatrenie nariadené uznesením súdu prvej inštancie z 29. októbra 2013 č.k. 5 C 393/2013-20 predstavovalo dočasné opatrenie, ktoré malo za cieľ eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konania nastať, t.j. že by mohlo dôjsť k nevyváženému a neprimeranému zásahu do vlastníckych práv žalobcov k ich obydliu zo strany žalovanej 1/ ako záložného veriteľa. Vychádzajúc zo skutkových okolností, nariadenie predbežného opatrenia možno považovať za primeraný a účinný prostriedok na ochranu práv žalobcov ako spotrebiteľov. Rozhodnutie súdu vo veci samej nemohlo nahradiť predbežné opatrenie, pretože takéto rozhodnutie je v podstate nevykonateľné a zasahuje do práv žalovanej 1/ bez toho, aby bolo právoplatne rozhodnuté o platnosti Záložnej zmluvy v časti výkonu záložného práva predajom vo verejnej dražbe, priamym predajom alebo odkúpením do svojho výhradného vlastníctva.

33. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Kušiová c/a SMART Capital, a.s. (C-34/13), z ktorého vybral body 62. až 67. a pri rozhodovaní z nich vychádzal. Odvolací súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku uviedol, že Súdny dvor Európskej únie vo veci Kušiová c/a SMART Capital, a.s. síce nedeclaroval rozpor slovenskej právnej úpravy mimosúdneho výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby s unijným právom, no pre posúdenie dôvodnosti žaloby žalobcov považoval dôvody tohto rozhodnutia za dôležité. V tejto súvislosti poukázal na body 63., 64. a 65. uvedeného rozhodnutia, ktoré sa týkajú straty bývania ako jedného z najzávažnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydliá. Dovolací súd nespochybňuje názor odvolacieho súdu, že strata obydliá žalobcov by predstavovala obrovský zásah do ich práv a spôsobila by im veľmi nepriaznivú životnú situáciu, avšak právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné. Súdna prax dospela k záveru, že právna úprava dobrovoľných dražieb, resp. možnosť vymáhania plnení zo spotrebiteľských zmlúv takouto formou, nie je v rozpore s ochranou spotrebiteľa, ktorá vyplýva z práva Európskej únie, avšak len za predpokladu, že príslušná právna úprava umožňuje zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa, resp. ju aspoň prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nezaťažuje. Uvedený záver napokon vyplýva aj z citovaného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. Dovolací súd uzatvára, že poukazovanie len na vybrané body predmetného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, bez zohľadnenia jeho celého kontextu, nie je spôsobilé privodiť záver o správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

34. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého v prejednávanom spore bolo možné žalovanej 1/ ako záložnému veriteľovi uložiť rozsudkom časovú neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva, ktorého predmetom sú dotknuté nehnuteľnosti, predajom vo verejnej dražbe, priamym predajom alebo odkúpením do svojho výhradného vlastníctva, nemožno považovať za správny. Dovoláním napadnuté rozhodnutie teda spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP) tak, ako to opodstatnene namieta dovolateľka.

35. Vyššie uvedené právne závery, v zásade vyslovené už v skoršom rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 147/2017, zastáva najvyšší súd aj v danom prípade, a v plnom rozsahu na ne poukazuje. Podľa jeho presvedčenia ani v predmetnom spore neboli dané dôvody opodstatňujúce záver, že je možné žalovanej 1/ ako záložnému veriteľovi uložiť rozsudkom časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

36. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalovaná 1/ v procesne prípustnom dovolaní (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) dôvodne uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

37. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa uvedených ustanovení zruší rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti a vec mu vráti na ďalšie konanie.

38. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

39. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.